

**ALLIANCE HIGH SCHOOL
IDARA YA KISWAHILI
MTIHANI WA MWIGO
JULAI 2013**

**KISWAHILI 102/3
FASIHI YA KISWAHILI
SAA 2½**

Jibu Maswali manne swali la kwanza ni la LAZIMA. Chagua maswali yaliyobaki kutoka sehemu nne zilizobaki, Hadithi Fupi, Tamthilia, Ushairi na Fasihi Simulizi. Usijibu inaswali mawili kutoka kitabu kimoja.

SEHEMU YA A

SWALI LA LAZIMA

UTENGANO: SAID A. MOHAMED

1. Kwa kuzingatia riwaya husika jadili matatizo yoyote ishirini (20) na upendekeze suluhisho. (alama 20)

SEHEMU YA B. HADITHI FUPI

DAMU NYEUSI NA HADITHI NYINGINE - KEN WALIBORA NA SAID A. MOHAMED

Jibu swali la 2 au la 3.

2. Kwa kurejelea hadithi tano (5) onyesha jinsi jamii inavyoichukulia asasi ya ndoa.
(alama 20)
3. Jadili matumizi ya jazanda katika hadithi ya Kikaza
(alama 20)

**SEHEMU YA C: TAMTHILIA
MSTAHIK MEYA - TIMOTHY AREGE**

Jibu swali la 4 au la 5.

4. "Msiba wa kujitakia hauna kilio" Jadili ukweli wa kauli hii ukirejelea tamthilia ya Mstahiki Meya" (alama 20)
au
5. Jadili sifa na umuhimu wa wahusika wafuatao. (alama 20)
- i) Bili (alama 4)
- ii) Dakt Siki (alama 4)

- iii) Diwani III (alama 4)
- iv) Tatu (alama 4)
- v) Waridi (alama 4)

SEHENI MU YA D: USHAIRI

Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali yafuatiayo

Naikumbuka
Siku moja nilipofika kijiini
Na kumkuta nyanya kaketi chini ya
Mgung'a unaoekeana na machweo,
Akisaga ugoro wake.

na
kuyaangalia machweo,
Akiwasikiliza nyuni waliokuwa,
Wakiimba kwa msisimko
Kuyaomboleza matanga ya
magharibi
Naikumbuka kauli yake,
Itakuwa lini nasi kuomboleza
Kifo cha dhiki?

Naikumbuka saui ya
mama alipokuwa akiwinga
bundi aliyeokuwa akiimba
mbolezi kuucheka umaskini
kuudhihaki uwezo duni wa
wanakikijji
Naikumbuka sauti ya mama
na swalı lake
“Lini nasi tutawaimbia watutesao
mbolezi za bundi?”

Naikumbuka siku nilipokisikia,
Kilio alichokilia ndugu,
Kidole kilipokaṭwa na mashine
ya kutengenezea karatasi

Sauti yake akilalamika,
Kutolipwa fidia na chozi,
Kama kabl
Ndio na swali lake
~~Lini~~
‘Lini itakatwa mirija ya
wanyonyaji wafanyao watu mashine?’

Naukumbuka ukwenzi
alioupiga falahi na mkulima,
aliyepokea pesa ukufi kwa,
mazao yaliyomlaza nje na kumvunja,
mgongo akala hoi,
nayakumbuka machozi yake,
yaliyotirika na kumkamua
nguvu akitoa lawama zilizotoka kwa shida
nilisikia swali lake:
‘Lini jasho la upanzi na mavuno
litawafaidi wachmwaa na juu?’

Maswali

- a) Kwa kutoa mifano miwili onyesha matumizi ya mishororo mishata. (alama 4)
- b) Eleza kwa nini utunzi huu unaitwa shairi (alama 4)
- c) Taja na kutolea mifano tamathali zozote mbili za usemi zilizotumiwa na mwandishi. (alama 2)
- d) Andika ubeti wa pili kwa lugha ya nathari. (alama 4)
- e) Kwa kutoa mifano onyesha maudhui manne aliyoashughulikia mshairi. (alama 4)
- f) Eleza maana ya:
Lini itakatwa mirija ya wanyonyaji
Wafanyao watu mashine? (alama 2)

SEHEMU YA E: FASIHI SIMULIZI

7. a) Taja mambo matano muhimu ambayo mtafiti wa nyanjani anatarajiwa kuzingatia katika matayarisho yake. (alama 5)
- b) Eleza malengo matano ya kufanya utafiti wa nyanjani. (alama 5)
- c) Ni matatizo gani yanayomkumba mtafiti wa nyanjani? (alama 10)